

ония закони за урегулиране учителското материално и правово положение, които господствуват надъ индустриалния пролетариатъ. А тѣзи закони, които регулиратъ въ капиталистическото производство отношението между труда и капитала, отдавна сж прехвърлени и въ условията на учителския трудъ. И тукъ се крие разгадката на онова претъжно отношение на държавата къмъ мизерната сждба на учителството; безъ да ѝ мигне окото, буржуазната държава, възползвана отъ действието на тѣзи желѣзни закони и надъ учителството, харчи трѣдства за всичко друго, но не и за подобрене положението на учителството, макаръ тѣзи срѣдства да се изсмукватъ главно изъ работническата заплата. По тоя начинъ държавата не се бои да подлага учителството на постояненъ гладъ, на нечута експлоатация.

Ясно е, какъ, при най-малкото допиране до действителността, баснята за „привилегированото“ положение на учителството изчезва като димъ. Народното учителство не е бюрократъ, защото не е ортакъ на буржуазията. Народното учителство е пролетарско съсловие, защото е наемно и експлоатирано съсловие, лишено отъ срѣдства за производство, значи и принудено да живѣе само отъ продажбата на своя трудъ, подложено подъ действието на сжщитѣ ония закони, които регулиратъ отношенията между труда и капитала. Пролетарското социално положение, прочее, произлиза отъ мѣстото на учителя въ класовия общественъ институтъ — народното образование, и, чрезъ това, отъ неговото съотношение съ икономиката на днешното капиталистическо общество.

Нека отбележимъ мимоходомъ и това, че ние не се позовахме специално на мизернитѣ трудови условия — училища-яхъри, което никой не може да оспорва, за опредѣляне пролетарското социално положение на основното учителство. Тѣзи условия, макаръ и постоянни за пролетариата, въобще, и, — частно за учителството, не сж решаваща особеностъ; въ тѣзи условия работи и дребната буржуазия, която не престава да бжде такава. Тѣзи отвратителни условия на труда ни доказватъ още веднажъ най-неопровержимо, че учителството не е никакво привилегировано, бюрократическо съсловие. Особено днесъ това е тѣй очевидно, че никой не би посмѣлъ вече да твърди, не само за първоначалния, но и за гимназиялния учител, че не е пролетарий, а — бюрократъ.

* * *

Разбира се, че противниците на това схващане, съ „цитати“ отъ Каутски, Маркса и др. настървено се нахвърлятъ, за да го оборятъ. Напр., Хр. Ганевъ, „опитниятъ“ водачъ на Съюза, ръководител на съюзнитѣ „грандиозни акции“, днесъ богато платенъ директоръ на Чиновнишкото застрахователно дружество, излиза да оборва възгледа за пролетарското положение на народното учителство съ следния аргументъ: той правѣше изчисления, че толкозъ и толкозъ учители имали по нѣкое парче земя, че еди кой си се оженилъ за богата селска мома, като се стремѣше да докаже, че болшинството учители не сж пролетарии, защото имали имотъ. Обаче, очевидно бѣ, че той не разбираше, каква роля играе този „имотъ“ въ социалното положение на народното учителство, което базираше своето съществуване главно